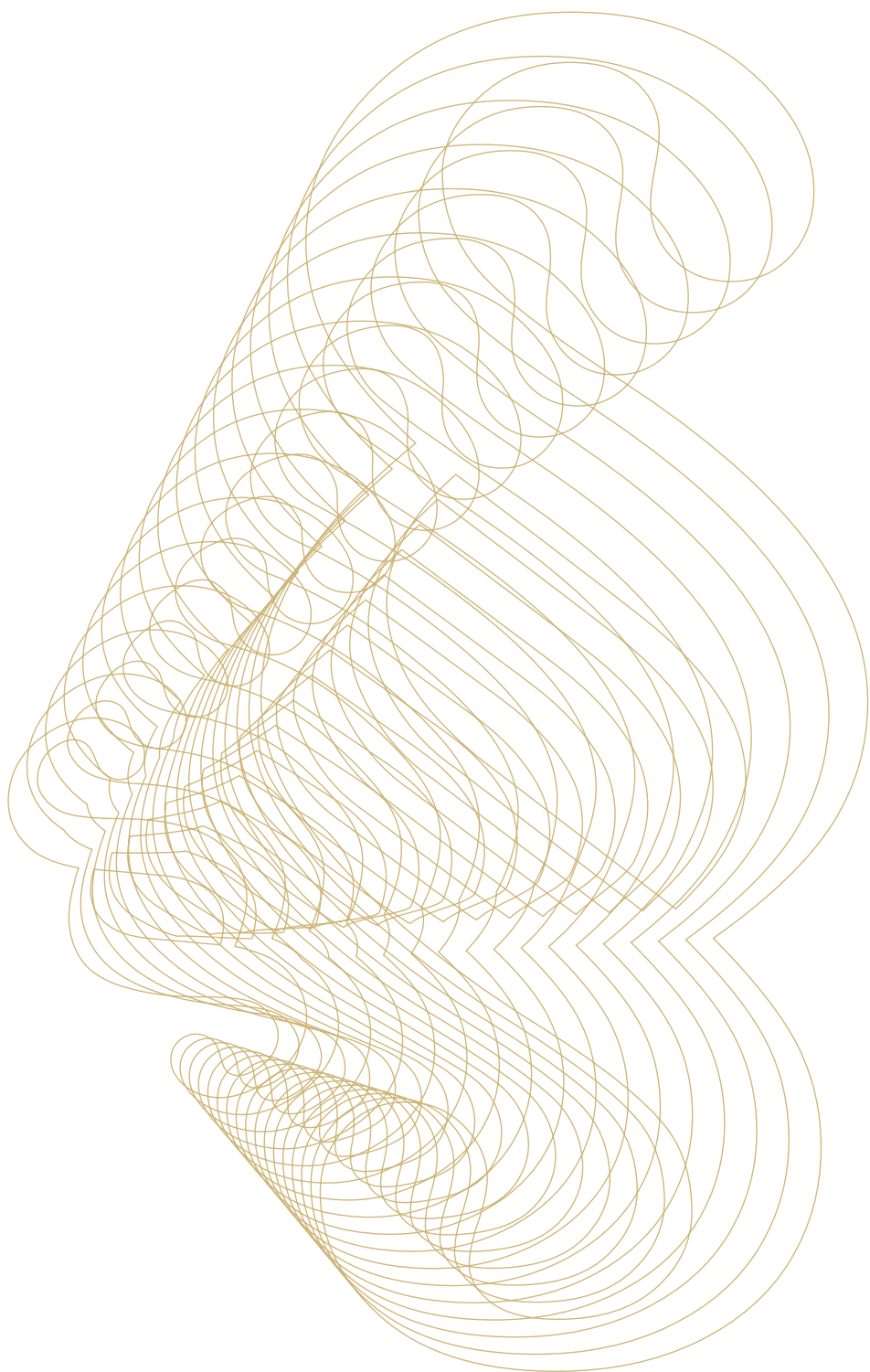

**INNSTILLINGSRÅDET
FOR DOMMERE**

ÅRSMELDING

2009

INNSTILLINGSRÅDET FOR DOMMERE

Innstillingsrådet for dommere (Innstillingsrådet) ble etablert 1. november 2002 i forbindelse med den store domstolsreformen, som overførte det administrative ansvar for domstolene fra Justisdepartementet til Domstoladministrasjonen (DA).

For at domstolene skal ivareta samfunnets krav og forventninger, er det en forutsetning med utnevning av dyktige, innsiktsfulle og uavhengige dommere. Det er lagt opp til en bred dommerrekruttering, slik at dommerne som utnevnes har forutgående kunnskaper fra ulike områder av samfunns- og rettslivet. Utnevningssprosessen skal tilfredsstillende de vanlige krav til en grundig og effektiv utvelgelses- og utnevningssmåte og i tillegg ivareta endel særlige hensyn og prinsipper, som følge av domstolenes spesielle stilling i samfunnet.

Innstillingsrådet er et eksternt, uavhengig organ med betydelige oppgaver og innflytelse på dommerutnevninger, og virksomheten er regulert i domstollovens § 55 a-c. Rådets hovedoppgave er å gi innstilling til Kongen vedrørende dommerutnevninger. Utnevningsskompetansen ligger hos Kongen i statsråd, etter at saken er undergitt en meget begrenset prøving i Justisdepartementet.

Etablering av denne fremgangsmåte for dommerutnevninger og rådets sammensetning, bygger på avveining av blant annet demokratiske, konstitusjonelle, personalfaglige og allmenne hensyn. Lovgiver ønsket ikke et laugstyre hvor hele utnevningssprosessen ville skje innenfor domstolene og heller ikke en korporativ prosess i et organ sammensatt av representanter fra arbeidsgiver og arbeidstakerne. Dette er utførlig drøftet i NOU 1999:19 og Ot. prp. 44 (2000-2001).

Innstillingsrådet gir innstillinger for alle faste dommer- og domstollederstillinger i alle tre rettsinstanser i de alminnelige domstoler (med unntak for høyesterettsjustitiarius) og for begge instanser i jordskiftedomstolene. Innstillingsrådet gir videre innstilling ved konstitusjoner over ett år. Konstitusjoner inntil ett år besluttet av Innstillingsrådet og DA, jf domstollovens §§ 55 e-f. Konstitusjoner av høyesterettsdommere behandles ikke av Innstillingsrådet, men av Justisdepartementet.

INNSTILLINGSRÅDETS SAMMENSETNING OG MEDLEMMENES FUNKSJONSTID

Innstillingsrådet består ifølge domstollovens § 55 a av syv medlemmer; tre dommere fra de alminnelige domstoler, en advokat, en jurist ansatt i det offentlige og to medlemmer som ikke er jurister. Når Innstillingsrådet behandler saker som gjelder utnevning eller konstitusjon av jordskifteoverdommere og jordskiftedommere, deltar en dommer fra jordskiftedomstolene og en jordskifte kandidat i stedet for henholdsvis en dommer og juristen ansatt i det offentlige.

Rådets medlemmer oppnevnes av Kongen, som også oppnevner lederen. I tillegg oppnevnes personlige varamedlemmer. Oppnevningstiden er fire år, med adgang til gjenoppnevning for en periode. Rådet har etablert nestlederfunksjon og velger selv nestleder.

Innstillingsrådet for dommere hadde i 2009 følgende sammensetning:

Sorenskriver **Gunnar Lind** (leder)

01.11.02 – 31.10.10

Personlig varamedlem tingrettsdommer

Anne Marie Aarrestad

01.01.08 – 31.12.11

Sorenskriver **Inger Myhr**, (nestleder)

01.11.06 – 31.10.10

Personlig varamedlem, kst. sorenskriver **Odd A. Bartnes**

01.09.05 – 31.08.13

Direktør **Anne Pauline Jensen**

01.11.06 – 31.10.10

Personlig varamedlem, bygg- og justisleder **Sissel Slappgård**

01.11.06 – 31.10.10

Selvst. næringsdrivende **Eldbjørg Løwer**

01.11.02 – 31.10.10

Personlig varamedlem, pensjonist **Alvhild Yttergård**

01.11.02 – 31.10.10

Sorenskriver **Hilda Gerd Kolbjørnsen**

01.11.08 – 31.10.12

Personlig varamedlem, lagdommer **Knut Røstum**

01.11.08 – 31.10.12

Advokat Bjørn **Harald Borg**

01.11.08 – 31.10.12

Personlig varamedlem, advokat **Olav Eriksen**

01.09.05 – 31.08.13

Studiedirektør **Bjørn Goksøy**

01.11.08 – 31.10.12

Personlig varamedlem, direktør **Geir Ove Ystmark**

01.11.08 – 31.10.12

Jordskifteoverrettsleder **Reidar Flaatten**

01.01.06 – 31.12.09

Personlig varamedlem, jordskiftedommer **Liv Grimsmo**,

01.01.06 – 31.12.09

Daglig leder **Una Dahlen-Kvalvaag**,

01.01.06 – 31.12.09

Personlig varamedlem, rådgiver **Annlaug Kjelstad**

01.01.06 – 31.12.09

Fra venstre: Anne Pauline Jensen, Olav Eriksen, Sissel Elisabeth Slaggård, Gunnar Lind, Hilda Gerd Kolbjørnsen, Odd Arve Bartnes, Knut Røstum, Eldbjørg Løwer, Bjørn H. Borg og Reidar Flaatten. Bildet ble tatt under Innstillingsrådets møte i oktober 2009.

Direktøren i DA eller den han bemyndiger, har møterett i Innstillingsrådet og DA har i tillegg ansvaret for sekretariatsfunksjonen. Vanligvis møter avdelingsdirektør for juridisk enhet og medarbeidere fra administrasjonen. Arbeidsfordelingen mellom Innstillingsrådet og sekretariatet/DA, er nærmere fastlagt av Innstillingsrådet.

INNSTILLINGSRÅDETS AKTIVITETER 2009

Innstillingsrådet gjennomførte ni møter i 2009. På møtene deltar alle Innstillingsrådets faste medlemmer. Varamedlemmene møter dersom de har deltatt i intervjugrupper eller på grunn av forfall eller inhabilitet hos de faste medlemmene. Minst en gang årlig møter dessuten også alle varamedlemmer. Møtene gjennomføres i hovedsak som dagsmøter. Innstillinger, konstitusjoner og prinsipielle diskusjoner vedrørende Innstillingsrådets oppgaver utgjør agendaen på møtene.

Innstillingsrådet har utarbeidet et notat om rådets generelle praksis og policy. Dette er først og fremst ment som et arbeidsdokument for rådet, sekretariatet og DA. Men siden Innstillingsrådets vurderinger og begrunnelser i enkeltsaker ikke er offentlige, har rådet sett det som viktig at rådets generelle praksis og policy blir gjort kjent for alle interesserte, og praksis-/policynotatet er derfor gjort tilgjengelig på Innstillingsrådets hjemmeside på Internett: www.domstol.no/Innstillingsradet.

Særskilte informasjonsdokument til søkere og til domstolledere, årsmeldinger, opplysninger om Innstillingsrådets møteaktiviteter og innstillinger/vedtak m.v. er også tilgjengelig på Internett: www.domstol.no/Innstillingsradet. Innstillingsrådet ønsker gjennom dette å gjøre sin virksomhet mer kjent og tilgjengelig.

Innstillingsrådet, sammen med sekretariatet/DA, vurderer fortløpende organisatoriske forbedringer med sikte på å markere Innstillingsrådets selvstendige og uavhengige stilling og samtidig finne frem til behandlingsformer som på beste måte ivaretar rask behandling og høy kvalitet.

Det er viktig for rådet at prosessene oppleves som gode for søkerne, domstolene/domstollederne og Justisdepartementet. Når praksis eller policy endres, blir praksis-/policynotatet oppdatert. I 2009 har rådet bl.a. vurdert fremgangsmåte for innhenting av politiattest. Videre er det vurdert nye studieordninger for jusstudenter ved universitetene og overgang til bokstavkarakterer.

I februar 2009 hadde Innstillingsrådet sitt regelmessige fellesmøte med Justisdepartementet, Sivilavdelingen ved ekspedisjonssjef Anne K. Herse og medarbeidere. Forskjellige aktuelle spørsmål ble behandlet. I mars 2009 hadde Innstillingsrådet sitt årlige fellesmøte med DAs styre om bl.a. rekruttering. Etter invitasjon fra Innstillingsrådet, holdt leder av Den norske Dommerforening, Nils Asbjørn Engstad i april 2009 et innlegg med tittelen: Innstillingsrådet sett fra Dommerforeningens ståsted – nasjonalt og internasjonalt.

Førstelagmann Nils Erik Lie foreslo overfor Innstillingsrådet en heving av øvre aldersgrense for ekstraordinære lagdommere fra 73 til 75 år. Etter høring blant de øvrige førstelagmenn, besluttet Innstillingsrådet i februar 2009 ikke å tilråde en slik heving overfor Justisdepartementet.

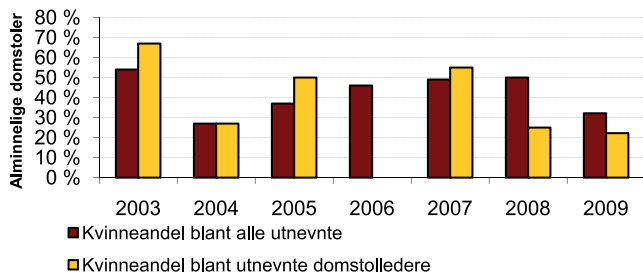
Elektronisk søknadsbehandling er nå innført for alle stillinger med unntak av stillinger til Høyesterett. I desember 2009 besluttet styret i DA tilsetningstopp, men det fikk i liten grad virkning for de søknadsprosesser som da allerede var i gang.

DOMMERUTNEVELSER

Gjennomsnittlig tilgangen på søkere pr. ledig dommerstilling i de alminnelige domstolene har vært relativt stabil, dog med en viss nedgang i 2007, en oppgang i 2008 og ytterligere oppgang i 2009. Det var i perioden 2003 – 2008 gjennomsnittlig ni søkere per stilling. For 2009 økte antallet til 11 søkere per stilling. Det er betydelige variasjoner, blant annet geografisk og det har i 2009 vært stillinger med bare tre søkere.

Rekruttering av søkere, det vil si å skaffe et godt søkertilfang, er ikke et ansvar for Innstillingsrådet. Dette ansvaret påligger DA, domstolene og aktuelle departementer (med henhold til generelle rammebetingelser). Det er viktig at både domstolene generelt og den aktuelle domstol, fremstår som attraktiv for potensielle søkere. Blant annet etter anmodning fra Innstillingsrådet, behandlet styret i DA i 2008 et dokument om rekrutteringspolitikk for dommere og domstolledere og styret fulgte dette opp med ny behandling i 2009. Som det også fremgikk av årsmeldingen for 2008, ber Innstillingsrådet om at DA iverksetter analyser av søkermassen fra 2002 og frem til i dag, inklusive eventuelle endringer kvalitativt og kvantitativt over tid. Dette bør kunne være et viktig kunnskapsgrunnlag for det rekrutteringsarbeid som DA og domstolene fortløpende skal utføre.

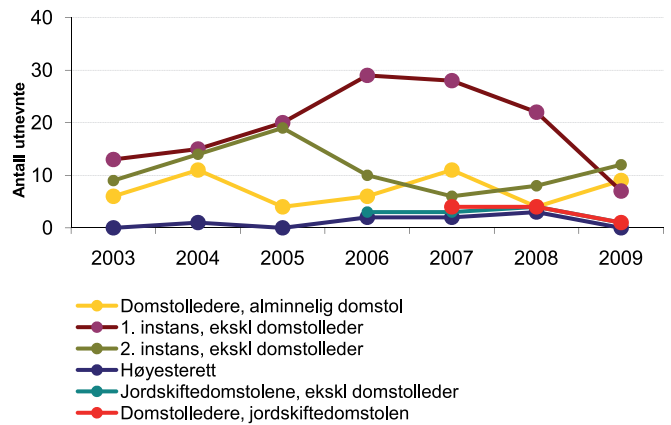
Generelt er det ønskelig med både kvalitativt og kvantitativt bedre søkertilgang. Til domstollederstillinger er det klart færre søkere enn til dommerstillinger. For 2009 var det gjennomsnittlig 4,2 søkere pr stilling. Til jordskiftedommerstillinger generelt og jordskifterettslederstillinger spesielt er det svært få søkere per stilling. Dette vurderer Innstillingsrådet som en betydelig utfordring for DA og øvrige instanser med rekrutteringsansvar. Det er videre ønskelig med flere kvinnelige søkere. I 2009 var kvinneandelen 34 prosent og den har helt fra 2002 stabilt lagt på rundt 1/3 av søkermassen. Det må være viktig for DA i sitt ansvar med rekrutteringsarbeidet å vurdere virkemidler for å øke kvinneandelen i søkermassen.

I 2009 har det blitt utnevnt i til sammen 28 faste stillinger i de alminnelige domstolene og to i jordskiftedomstolene. Dette er et relativt lavt tall og bare i 2003 var det like få utnevninger i de alminnelige domstoler. I gjennomsnitt i perioden 2003-08 lå antall utnevninger til faste stillinger på 39,5 stillinger i de alminnelige domstoler.

I 2009 er det utnevnt i 13 i lederstillinger (to i domstollederstillinger i andreinstans, sju i førsteinstans og en i jordskiftedomstolene og samt tre lagmenn). Videre er det utnevnt 17 i vanlige dommerstillinger (ingen i Høyesterett, ni i andreinstans, sju i førsteinstans og en i jordskiftedomstolene). Innstillingsrådet har i denne forbindelse vurdert 339 søknader og gjennomført 169 intervjuer (dette gjelder både faste stillinger og konstitusjoner). I tillegg er det behandlet konstitusjoner av ekstraordinære lagdommere i lagmannsrettene.

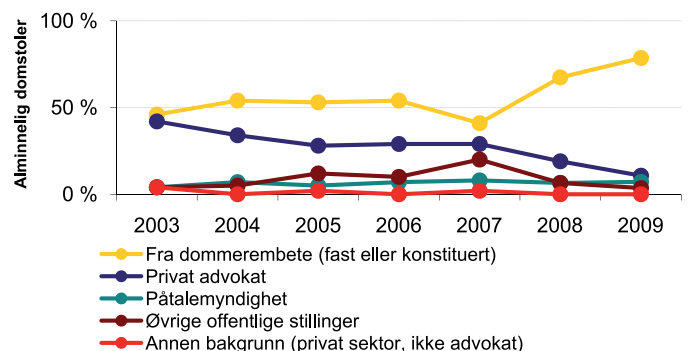
Konstitusjoner på inntil seks måneder er foretatt av DA etter delegasjonsfullmakt fra Innstillingsrådet.

Av de utnevnte i 2009 i de alminnelige domstolene er 32 prosent kvinner og 68 prosent menn. Innstillingsrådet praktiserer moderat kjønnskvoltering og innenfor den aktuelle søkermasse anvender Innstillingsrådet de virkemidler som står til disposisjon for å jevne ut kjønnsforskjellene i dommerkorpset. I 2009 lå andelen av utnevnte kvinner, likt med andelen kvinner i søkermassen. Tidligere har det oftest blitt utnevnt flere kvinner, enn andelen i søkermassen skulle tilsa. I den utstrekning mindre kvinneandel av utnevningene i 2009 ikke skyldes tilfeldigheter, kan det stå i sammenheng med at ekstra mange utnevnte dommere kom fra annen dommerstilling og menn er i klart flertall i dommerkorpset. Gjennomsnittsalder ved utnevning er 49 år. Av de utnevnte i 2009 i jordskiftedomstolene er det ingen kvinner. Gjennomsnittsalder ved utnevning er 53 år.

I 2009 kom flere av de utnevnte fra en dommerstilling (fast eller konstituert), enn tidligere år. Dette kan ha sammenheng med at hele 13 av utnevningene var til lederstillinger i domstolene. (Det kan være noe vanskeligere for eksterne uten særlig dommererfaring, å nå opp i konkurranse om sorenskriverstillinger eller førstelagmann-/lagmannsstillinger). Av de 28 utnevnte i de alminnelige domstolene kom 22 (79 prosent) fra dommerstilling (15 fra faste stillinger og 7 fra konstitusjoner) mot mellom 41 prosent og 67 prosent i perioden 2003-08. I jordskiftedomstolene kommer ingen av de utnevnte fra dommerstilling, mot alle i 2008.

Til de alminnelige domstoler var det en nedgang i antall utnevnte som kom fra advokatstilling. I 2009 var det 3 advokater (11 prosent), mot mellom 42 prosent og 19 prosent i perioden 2003-08. Innstillingsrådet har foreløpig ikke noen nærmere forklaring på disse endringer, som ikke skyldes noen bevisst endring av Innstillingsrådets policy. Også dette kan ses i sammenheng med den økte andel som kom fra annen dommerstilling og det høye antall lederstillinger.

STATISTIKK FOR DE ALMINNELIGE DOMSTOLENE

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Utnevnte i de alminnelige domstolene:							
Antall utnevnte, totalt	28	41	43	41	47	37	28
Antall utnevnte domstolledere	6	11	4	6	11	4	9
Antall, utnevnte totalt i 1. instans, ekskl domstolleder	13	15	20	29	28	22	7
Antall, utnevnte totalt i 2. instans, ekskl domstolleder	9	14	19	10	6	8	12
Antall, utnevnte totalt i Høyesterett	0	1	0	2	2	3	0
Kvinneandel blant alle utnevnte	54 %	27 %	37 %	46 %	49 %	50 %	32 %
Kvinneandel blant utnevnte domstolledere	67 %	27 %	50 %	0 %	55 %	25 %	22 %
Gjennomsnittsalder ved utnevnelse	46	48	48	46	45	45	49
Yrke ved utnevnelse:							
Fra dommerembete (fast eller konstituert)	46 %	54 %	53 %	54 %	41 %	67 %	79 %
Privat advokat	42 %	34 %	28 %	29 %	29 %	19 %	11 %
Påtalemyndighet	4 %	7 %	5 %	7 %	8 %	7 %	7 %
Øvrige offentlige stillinger	4 %	5 %	12 %	10 %	20 %	7 %	4 %
Annen bakgrunn (privat sektor, ikke advokat)	4 %	0 %	2 %	0 %	2 %	0 %	0 %
Søkermasse:							
Antall søknader totalt	223	341	440	359	354	354	326
Gj.sn. antall søkere pr. stilling, totalt	8,0	8,3	10,2	8,8	7,5	9,3	11,6
Maks. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	24	37	66	38	35	38	25
Min. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	3	4	7	2	2	3	3
Kvinneandel blant alle søkere, totalt	31 %	34 %	35 %	32 %	34 %	32 %	34 %
Antall søknader totalt vedr. domstolleder	31	42	25	17	44	23	38
Gj.sn. antall	5,2	3,8	6,3	2,8	4,4	4,8	4,2
Maks. antall søkere pr. domstollederstilling	10	9	9	11	7	8	9
Min. antall søkere vedr. domstollederstilling	1	2	4	1	1	3	1
Kvinneandel blant søkere vedr. domstolleder	23 %	29 %	20 %	35 %	34 %	13 %	13 %
Antall gjennomførte intervjuer totalt	105	136	138	148	180	177	160
Andel søkere intervjuet, gj.snitt	47 %	40 %	31 %	41 %	51 %	50 %	49 %

STATISTIKK FOR JORDSKIFTEDOMSTOLENE

	2006	2007	2008	2009
Utnevnte i jordskifterdomstolene:				
Antall, utnevnte totalt i jordskifedomstolen	3	7	8	2
Antall utnevnte domstolledere		4	4	1
Antall, utnevnte totalt i jordskifedomstolen, ekskl domstolleder	3	3	4	1
Kvinneandel blant alle utnevnte	0 %	17 %	25 %	0 %
Kvinneandel blant alle utnevnte domstolledere	0 %	0 %	25 %	0 %
Gjennomsnittsalder ved utnevnelse	35	46	42	53
Yrke ved utnevnelse:				
Fra jordskifterdommerembete (fast eller konstituert)	-	57 %	100 %	0 %
Fra overingeniør med løyve	100 %	14 %	0 %	0 %
Øvrige offentlige stillinger	-	14 %	0 %	50 %
Annen bakgrunn (privat sektor)	-	14 %	0 %	50 %
Søkermasse:				
Antall søknader totalt	4	25	21	13
Gj.sn. antall søkere pr. stilling, totalt	1,3	3,6	2,3	3,3
Maks. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	2	4	3	4
Min. antall søkere på en stilling, utenom domstollederstilling	1	2	0	2
Kvinneandel blant alle søkere, totalt	0 %	16 %	33 %	8 %
Antall søknader totalt vedr. jordskifterettsleder	-	19	7	4
Gj.sn. antall	-	4,8	2,3	4
Maks. antall søkere pr. domstollederstilling	-	6	3	4
Min. antall søkere vedr. domstollederstilling	-	3	2	4
Kvinneandel blant søkere vedr. domstolleder	-	16 %	29 %	0 %
Antall gjennomførte intervjuer totalt	4	24	21	9
Andel søkere intervjuet, gj.snitt	100 %	96 %	100 %	69 %

Postadresse sekretariat:
Domstoladministrasjonen
Postboks 5678 Sluppen
7485 Trondheim

Telefon: + 47 73 56 70 00
Telefaks: + 47 73 56 70 01
E-post: postmottak@domstoladministrasjonen.no

Ytterligere informasjon om Innstillingsrådet er tilgjengelig på
www.domstol.no/innstillingsradet.